

— श्री माताजी निर्मला देवी —

संक्षिप्त चरित्र

“जगात शांती होऊ शकत नाही, जोपर्यंत अंतर्गत शांती नाही.”

प. पूज्य श्री माताजी निर्मला देवी

सहज योग ध्यानाच्या संस्थापिका

राजघराण्यात जन्मलेल्या, लहानपणी महात्मा गांधींशी संवाद साधलेल्या, त्यांच्या आश्रमात राहिलेल्या, वैद्यकीय शिक्षण घेतलेल्या आणि स्वातंत्र्य संग्रामात भाग घेतलेल्या, एक आदरणीय आई, आजी, महान आजी आणि एका प्रतिष्ठित राजदूताची पत्नी ज्याला अनेक देशांच्या राष्ट्रपतिंनी सन्मानित केले आणि इंग्लंडच्या राणीने नाइट म्हणून गौरविले. यापेक्षा वेगळं, आणि जेव्हा तिच्या मुली मोठ्या होऊन स्थिर झाल्या, तेव्हा तिने एक अत्यंत विलक्षण कार्य सुरू केलं.

श्री माताजी भारतीय ख्रिश्चन कुटुंबात जन्मलेल्या होत्या. त्यांना खूप लहानपणापासून हे समजले होते की त्यांच्याकडे एक अनोखी आध्यात्मिक क्षमता आहे, जी सर्वांसाठी उपलब्ध करणे आवश्यक आहे. आणि याच कारणामुळे १९७० मध्ये त्यांनी सहजयोग ध्यानाची स्थापना केली. त्यांनी आत्म-प्रकाशनाची एक अनोखी प्रक्रिया शोधली, ज्याद्वारे लोक सहजपणे एक खरे आणि शाश्वत ध्यान स्थिती मिळवू शकतात. त्यांनी कोणतीही फी घेतली नाही, कारण त्यांनी ठामपणे सांगितले की आत्म-प्रकाशन हे प्रत्येकाचे जन्मसिद्ध हक्क आहे, कोणत्याही धर्म, जात किंवा सामाजिक स्थितीच्या भेदभावाशिवाय. त्यांनी म्हटले, “जगात शांती असू शकत नाही जोपर्यंत आत शांती नाही.”

पुढील चाळीस वर्षे श्री माताजी नेहमीच संपूर्ण जगात ध्यान शिकवण्यासाठी प्रवास करत होत्या. त्या एक प्रिय आणि प्रेमळ आध्यात्मिक मार्गदर्शक, लोकप्रिय सार्वजनिक वक्ता, सौम्य मार्गदर्शक, परोपकारी, नोबेल शांतता पारितोषिकाच्या नामांकित आणि जगभरातील अनेक पुरस्कार व सन्मान प्राप्त करणाऱ्या होत्या. त्यांच्या देखभाली आणि सहानुभूतीचा विस्तार करत, त्यांनी मुंबईत एक समग्र आरोग्य आणि संशोधन केंद्र, दिल्लीमध्ये गोरगरिब स्त्रिया आणि मुलांसाठी एक घर, आणि वैतर्णा येथे एक आंतरराष्ट्रीय संगीत अकादमी स्थापन केली, जेणेकरून शास्त्रीय संगीत आणि कला यांना प्रोत्साहन मिळवता येईल.

त्यांच्या जन्मावेळी त्यांना 'निर्मला' असे नाव देण्यात आले होते, ज्याचा अर्थ 'निर्दोष' आहे, परंतु त्या अखेरीस 'श्री माताजी निर्मला देवी' म्हणून ओळखल्या जाऊ लागल्या - आदरणीय माता.

सहज ध्यानाद्वारे लाखो लोकांनी आपल्या अंतर्निहित आध्यात्मिक शक्तीला जागृत करून त्याचा फायदा घेण्याचे शिकले आहे. शंभरहून अधिक देशांमध्ये ध्यान केंद्रे स्थापन करण्यात आली आहेत, जिथे स्वयंसेवक त्यांच्या तंत्रज्ञानाचे शिक्षण मोफत देतात.

श्री माताजी निर्मला देवी २३ फेब्रुवारी २०११ रोजी इटलीतील जेनोवा मध्ये शांततेने निधन पावल्या, त्या ८७ वर्षांच्या होत्या.

www.ShriMataji.org

— श्री माताजी निर्मला देवी / संक्षिप्त चरित्र 1/4 —

प. पूज्य. श्री माताजी निर्मला देवी यांचे पती, सर सी. पी. श्रीवास्तव, मुली कल्पना आणि साधना, नातवंडे आणि परनातवंडे, आणि त्यांचे संपूर्ण जगभरातील हजारो अनुयायांची कुटुंबीयता यांच्यासोबत त्यांच्या आठवणी कायम राहतील. त्यांना भारतात अंतिम विश्रांती देण्यात आली.

— पुरस्कार आणि सन्मानांची निवडक सूची —

श्री माताजी यांना त्यांच्या निःस्वार्थ कार्यासाठी आणि सहजा योगाद्वारे त्यांच्या आध्यात्मिक शिकवणीच्या अद्वितीय परिणामांसाठी जगभरातील अनेक प्रतिष्ठित संस्थांद्वारे मान्यता मिळाली आहे, त्यापैकी काही खालीलप्रमाणे आहेत.

इटली, १९८६ —

इटालियन सरकारने 'वर्षातील व्यक्तिमत्व' म्हणून घोषित केले.

मॉस्को, रशिया, १९८९ —

श्री माताजींच्या **USSR** आरोग्य मंत्री यांच्याशी झालेल्या भेटीनंतर, सहजा योगाला पूर्ण सरकारी प्रायोजन प्राप्त झाले, ज्यात वैज्ञानिक संशोधनासाठी निधी देखील समाविष्ट होता.

न्यू यॉर्क, १९९०-१९९४ —

संयुक्त राष्ट्र संघाने चार वर्षे सलग श्री माताजींना जगातील शांतता साधण्यासाठी मार्ग आणि उपाय यावर भाषण देण्यासाठी आमंत्रित केले.

सेंट पीटर्सबर्ग, रशिया, १९९३ —

पेत्रोवस्काया कला आणि विज्ञान अकादमीचे मानद सदस्य म्हणून नियुक्त केले. अकादमीच्या इतिहासात फक्त बारा लोकांना हा मान मिळाला आहे, ज्यात आयन्स्टाइन यांचा समावेश आहे. श्री माताजींनी पहिला आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे उद्घाटन केले, ज्यामध्ये औषध आणि आत्मज्ञान यावर चर्चा झाली, जी पुढे अकादमीत वार्षिक कार्यक्रम म्हणून सुरू राहिली.

ब्राझील, १९९४ —

ब्राझीलियाच्या महापौरांनी श्री माताजींचं विमानतळावर स्वागत केलं, त्यांना शहराची चावी दिली आणि त्यांच्या सर्व कार्यक्रमांचे प्रायोजकत्व घेतलं.

न्यू यॉर्क, १९९४ —

२६ सप्टेंबर 'श्री माताजी निर्मला देवी दिन' म्हणून घोषित केला. श्री माताजींच्या स्वागतासाठी पोलिसांच्या ताफ्याने परेड आयोजित केली आणि महात्मा गांधींसोबत त्यांचे संबंध साजरे केले.

ब्रिटिश कोलंबिया, कॅनडा, १९९४ —

ब्रिटिश कोलंबियाच्या प्रांताचे मुख्यमंत्री, श्री माईक हार्कोर्ट यांच्याद्वारे कॅनडाच्या लोकांच्या वतीने स्वागत पत्र देण्यात आले.

www.ShriMataji.org

— श्री माताजी निममला देवी / संक्षिप्त चरित्र 2/4 —

रोमेनिया, १९९५ —

ज्ञानात्मक विज्ञानातील मानद डॉक्टरेट पुरस्कार प्राप्त.

चीन, १९९५ —

चिनी सरकारच्या अधिकृत पाहुण्याच्या रूपात संयुक्त राष्ट्र संघाच्या आंतरराष्ट्रीय महिला परिषदेत भाषण देण्यासाठी आमंत्रित.

यूएसए, १०५ वी काँग्रेस, १९९७ आणि १०६ वी काँग्रेस, २००० —

काँग्रेसमन एलियट ऍंगले यांनी श्री माताजींच्या मानवतेसाठी समर्पित आणि कठोर कार्याची प्रशंसा केली आणि काँग्रेस रेकॉर्डमध्ये त्यांच्या कार्याची उल्लेख केला.

काबेला लिग्यूर, इटली, २००६ —

श्री माताजींना मान्यताप्राप्त इटालियन नागरिकत्व प्राप्त झाले, त्यानंतर "श्री माताजी निर्मला देवी वर्ल्ड फाउंडेशन ऑफ सहजा योग" च्या पायाभरणीचे उद्घाटन करण्यात आले. हे फाउंडेशन काबेला लिग्यूर मध्ये आहे.

नवी दिल्ली, भारत, २०२४—

भारत सरकारने, वित्त मंत्रालयाच्या माध्यमातून, संपूर्ण मानवजातीच्या कल्याणासाठी आणि आध्यात्मिक उन्नतीसाठी श्री माताजी निर्मला देवी यांच्या निःस्वार्थ सेवेला सन्मानित करण्यासाठी "स्मरणिका नाणे" जारी केले. त्यांच्या जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त, १४ ऑक्टोबर २०२४ रोजी नवी दिल्ली येथील राष्ट्रीय संग्रहालयाच्या सभागृहात भव्य नाणे प्रकाशन समारंभ आयोजित करण्यात आला.

www.ShriMataji.org

— श्री माताजी निममला देवी / संक्षिप्त चरित्र ३/४ —

www.ShriMataji.org

— श्री माताजी निममला देवी / संक्षिप्त चरित्र 4/4 —

© 2023 Shri Mataji Nirmala Devi Sahaja Yoga World Foundation